

AKTÉŘI V KONFLIKTECH

Lucie Konečná

BSSn4451 Konceptualizace konfliktu a terorismu

04/10/2022

TIPOLOGIE ÚČASTNÍKŮ VÁLEK

- 1. Příslušníci ozbrojených sil dle mezinárodního práva:

- ❑ Kombatanti – příslušníci pravidelných nebo nepravidelných ozbrojených sil
- ❑ Nekombatanti – nejsou určeni k bojovým úkolům (lékaři, duchovní).

- 2. Civilisté

- Reální bojovníci v soudobých válkách:

1)konvenční vojáci,

2)povstalci a partyzáni (rebelové, guerilla, insurgency)

3)teroristé,

4)žoldnéři, PSC/PMC

5)zahraniční dobrovolníci

6)warlordi,

7)děťští vojáci

8)paramilitární jednotky a death squads

FAKTORY MAJÍCÍ VLIV NA VZESTUP VNSA

- Pokles bipolarity a vznik globalizovaného světa.
- Socioekonomické faktory a absence služeb.
- Represivní politika.
- Chudoba a příjmové nerovnosti.
- Slabost bezpečnostních institucí.
- Zhroucení státu.

TYPOLOGIE VNSA PODLE WILLIAMSE

- Povstalci/Insurgency
- Milice
- Paramilitární jednotky
- Teroristické skupiny
- Warlordi
- OKS a gangy

ROZLIŠUJÍCÍ ZNAKY PODLE WILLIAMSE

- Motivace a smysl.
- Síla a oblast působnosti.
- Způsob získávání zdrojů a financí.
- Organizační struktura.
- Role násilí.
- Vztah mezi VNSA a státními autoritami.
- Role, kterou VNSA plní pro členy a podporovatele.

TIPOLOGIE PODLE SCHNECKENERA

Table 1: Types of Armed Non-State Actors

	Change vs. Status Quo	Territorial vs. Non-Territorial	Physical vs. Psychological Use of Violence	Political/Ideological vs. Profit-Driven Motivation
Rebels, Guerrillas	Change	Territorial	Physical	Political
Militias	Status quo	Territorial Non-territorial	Physical Psychological	Political
Clan Chiefs, Big Men	Status quo	Territorial	Physical	Political
Warlords	Status quo	Territorial	Physical Psychological	Profit-driven
Terrorists	Change	Non-territorial	Psychological	Political
Criminals, Mafia, Gangs	Status quo	Non-territorial	Psychological	Profit-driven
Mercenaries, PMCs/PSCs	Indifferent	Territorial	Physical	Profit-driven
Marauders, 'Sobels'	Indifferent	Non-territorial	Psychological	Profit-driven

TYPOLOGIE PODLE EZROW

- Rozlišující znaky:
 - A) Primární motivace
 - B) Primární metoda dosažení cílů
 - C) Organizační struktura
 - D) Zdroje financování a podpory
 - E) Rozsah skupiny a její potenciální dopad

TIPOLOGIE PODLE EZROW – ZÁKLADNÍ VNSA

- Povstalci (Insurgency) x partyzáni/guerilla
- Teroristické skupiny
- Warlordi
- Soukromé vojenské společnosti
- OKS a gangy

POVSTALECTVÍ/INSURGENCY

- Primárním raison d'être těchto skupin je dosáhnout nějakého politického cíle.
- Teritoriální kontrola.
- Strategie – nepravidelné útoky a opotřebovací válka.
- Hierarchická struktura.
- Hrozba pro legitimitu státu.
- Čtyři základní druhy : **osvobozenecké, separatistické, reformní/revoluční a náboženské/tradiční.**

TERORISTICKÉ SKUPINY

- Promyšlená forma politicky motivovaného násilí.
- Postrádají teritoriální charakter.
- Nízká hrozba pro legitimitu státu.
- Strategie – psychologický dopad, šokovat široké publikum, útoky především na civilisty.
- Struktura – v současné době síťová.

WARLORDISMUS

- Především ekonomicky motivované násilí.
- Silný teritoriální charakter.
- Hierarchická struktura.
- Hrozba především pro slabé státy.
- Strategie - záškodnický teror, nepředvídatelné a náhodné násilí.

ORGANIZOVANÉ KRIMINÁLNÍ SKUPINY A GANGY

- Ekonomická motivace.
- Často nadnárodní charakter.
- Hierarchická i síťová struktura.
- Strategie – uplatnění násilí pro dosažení ekonomických cílů, snaha vyhnout se pozornosti médií, násilí především v období nejistoty.
- Snaha o podvrácení struktur státu.

SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ/VOJENSKÉ SPOLEČNOSTI

- Ekonomická motivace.
- Teritorialita souvisí s druhem úkolu.
- Hierarchická struktura.
- Strategie – nemají dlouhodobé strategie, vždy záleží na zakázce.
- Mohou ohrožovat monopol státu na použití násilí, neúčinné jako dlouhodobé řešení.

SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ/VOJENSKÉ SPOLEČNOSTI

- Executive Outcomes, Blackwaters/Academi, Vagnerova skupina.
- United Nations Mercenary Convention 2001.

https://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_Mercenary_Convention

<https://www.youtube.com/watch?v=R4mS3AjZLr0>

DĚKUJI ZA POZORNOST